

Sveti večer so Nožarjevi godovali tako veselo, kakor malokdo v vasi Hruškovci.

Nožarka je pri županu podpisala prejemnico, vsled katere je po oporoki svoje sestre, dobre tetke naših otrok, prejela nekoliko zlatnikov (cekinov) in državno srečko. V oporoki je stalo zapisano, da se srečka v božično darilo ima izročiti na sam bádnejek Nožarkinim otrokom.

V oporoki je stalo od besede do besede ovako: „Dolgo sem štédila (varovala) novce, da kupim jedno državno srečko otrokom svoje ljube sestre v Hruškovci. Znabiti da Bog usliši moje molitev, znabiti da ravno ta srečka prinese obilo sreče Nožarkinim otrokom. Ako se kaj tacega zgodi, potlej si naj otroci dobiték jednako razdelé med seboj, ker so vsi jednako dobri in pridni. Svojej sestri pa zapustim nekoliko zlatnikov, želéc jej, da bi še dolgo let živila s svojimi dobrimi otročiči v zadovoljnosti, sreči in veselji.“

In res se je želja pokojne tetke izpolnila. Že na novega leta dan je bila izvlečena številka, ki je stala v rudečem okvirčku na podarjeni srečki, in Nožarkini otroci so dobili deset tisoč goldinarjev, kar je gotovo lepo premoženje. Vsa vas se je čudila temu zares prečudnemu dogodku, a nihče nij zavidal te nenadne sreče Nožarkinim otrokom, ker vsak jih je ljubil in imel rad.

Tudi pozneje še v srečnih časih je rekla mati večkrat svojim otrokom: „otroci! bodite dobri, delovni in poslušni, ter ne pozabite nikoli Boga, da tudi on vas ne pozabi!“

Nožarkini otroci so že davno pomrli, a njihovo življenje naj bode v izgled vsem dobrim otrokom, katerim od srca želim prav srečne in vesele božične praznike.

Ljud. Tomšič.

Pismo sv. Miklavžu.

I.

Temni, sneženi oblaki so preprezali obnebje. Gore, doline, lesovi, vasi in vrtje — vse je bilo preoblečeno v zimsko obleko. Sneg je šel. Veter je vlekel in čudno sukal snežinke v zraku. Mrzlo je bilo, da si človek skoraj iz sobe nij upal.

Bilo je po póludne. Gospa Amalija je stala s svojimi učenkami pri oknu in gledala, kako se snežinke zaletujejo na okna, ključó po šipah, kakor bi ljudi prosile gostoljubnega sprejetja.

Gospa Amalija je bila vsem priljubljena osoba v mesticu. Zvali so jo sploh le „mater Amalijo“, ker je užé marsikomu dajala dušno hrano in je imela zares pravo materino srce do otrók. Prav radi so pošiljali roditelji svoje otroke k njej v poduk in odgojo. A deklice so tudi ljubile svojo učiteljico in so marsikak lep nauk vpletle v nogavice in marsikako lepo povest vsile v srajco ali ruto, kar je tudi potem še, ko nij bilo več nobenega sledú o takih predmetih, živele v nežnih sreih mladih gojenk.

„Kaj ménite?“ — dejala je gospá Amalija svojim najmanjšim učenkam ónega po póludne — „kaj ménite, ali vam bode kaj prinesel sv. Miklavž? Ste li užé kaj prosile? — Prosimi je treba, česar ne zaslužímo!“ —

Pri zadnjih besedah se deklice nekako čudno spogledajo; a jedna se oglasi in predrzno reče:

„Jaz sem bila skoraj zmirom pridna in tudi kaj zazlužim!“

Učiteljica z glavo majáje in smehljáje odgovori:

„Skoraj zmirom — skoraj — to se pravi, da vendar le ne zmirom!“

A sv. Miklavž je vaš dober prijatelj in rad odpušča male pregreške. Torej vam svetujem, da mu razodenete vsaka svoje želje pismeno; jaz hočem prositi za vas!“

„O, če mati Amalija prosijo za nas, potem bo gotovo kaj!“ — rekle so deklice veselo.“

„Poslušajte me!“ začne čez nekaj časa zopet gospa Amalija. „Napravite ovako: Vsaka naj piše sv. Miklavžu pismo — saj znate užé lepo pisati; in v pismu naj pové svoje želje — a to razumno in pohlevno! Potem naj izroči vsaka svoje pismnice meni in jaz je pošljem sv. Miklavžu. Videli bomo, če nas usliši! Kaj ne, da bi ne bilo slabo tako?“

„Dà! dà! tako napravimo!“ vskliknejo vse deklice jednoglasno.

„Torej prinesite užé jutri vsaka svoj listek, ker sv. Miklavž in angeljci imajo dosti opravila. — A zdaj se vrnimo zopet pridno na delo!“

Veselo se deklice poprimejo dela. Vsaka užé zdaj misli na to, kako bode pisala sv. Miklavžu. Drobní prstki se hitro sučejo pri pletívu, pa tudi glavice se stikajo skrivnostno šepetajóé. — Samo jedna tiho in mirno sedí tam doli v kotu. Zamišljeno zré v svoje delo, a njene ustne nijso mirne: vedno se jej gibljejo, kakor bi se na pamet učila pismo. To je bila Rozka, malo nespretna in počasna, pa tudi nekako okorna v mišljenji.

Po končanej šoli so deklice hitele domóv; vsakej je bilo na obrazu videti, da srce nekaj posebnega čuti, da je glava polna misli. Rozka je vsa zamišljena stopala proti domu; nikamor se nij ozrla, šla je počasi in previdno, kakor da bi se bala s hitrim stopanjem dobre misli v glavi zatreti. Domóv prišedši, hitro povzije svoje kosilce ter se potlej umakne v svojo sobico, da bi pisala pismnice sv. Miklavžu. Hotela je pisati prav počasi, in vse prav lepo in čedno narediti. Skoraj v mrak je sedela pri svojej mizici. Končavši drobno pismnice, vstane z zadovoljnim obrazom, rekoč: „nu, zdaj bode užé nekaj! Ta črka tukaj je res malo predolga, a sv. Miklavž nij tako natančen!“ — Prečitala je pismnice še jedenkrat, da bi kakega pogreška ne prezrla in ne pozabila kakega znamenja. Pismo se je glasilo:

Preljubi sveti Miklavž!

Ti gotovo znaš, da je moj bratec Stanko bolán. Meni je zeló težko, da mora večkrat sam v sobi biti in se dolgočasiti, ko jaz otídem v šolo. Zeló bi ga rada malo razveselila. Prosim te torej, prinesi mi zanj kako piščalko, da bo kar zapiskal, kadar bo hotel mater poklicati. Oh, prosim te, izpolni mi to željo! — A jaz bi, se vé da, še nekaj rada imela: hlačice za malega Stanka. Saj v hlačice nij treba mnogo blagá, majhen je še, komaj dve leti star. Pa žepi naj bi tudi bili, da se ne prehladí, kadar se ozdravi! O sveti Miklavž! prosim te, prinesi mi vse to za mojega bratca in izprosi mu ljubo zdravje!

Tvoja pokorna

Rozka.

Pristavek. Oprosti mi, da sem te toliko prosila.

S pristrčno sladkostjo in otročjim veseljem zgame zdaj Rozka pismice skupaj, zapečati je s pečatnim voskom in skrije v miznico. Potem veselo prikače k Stankotu, poljubi ga in tolaži: „Stanko, bodi vesel, kmalu pride sveti Miklavž! Jaz nekaj vem!“ Stanko hoče skrivnost vedeti, a sestra mu je neče razodeti.

Druzega jutra se otroci zberó pri gospej Amaliji. Ta jim smehljaje se pobere pisma. Rozka je bila zadnja, torej njeno pismo na vrhu. Gospá jim obljubi, da hoče vsa pismica položiti po noči na okno, kamor je bodo prišli iskat angeljci, da je izročé sv. Miklavžu.

II.

Zaželjeni dan sv. Miklavža pride. Vso noč so deklice sanjale, kako nocoj sv. Miklavž z angeljci potuje po širocem svetu in oblagodarja pridne otroke; zná se, da tudi one niso bile izvzete iz vrste takih otrok, katerim sv. Miklavž pridnost plačuje. Oj, kako težko so pričakovale jutra! — Komaj se zdaní, užé vstanejo, oblečejo se in pridno molijo. Srce jim nemirno bije, kolikor bolj se bliža óno trenutje, da bodo obdarovane. — Ura bije. Vse hití z velikim veseljem v šolo. Vsem je nekako tesno pri srci, ko čakajo zunaj pred durmi Amalijnega prihoda. — Zdajci se odpró duri — in gospá Amalija stojí v njihovej sredi. Užé na obrazu jim je brala notranje občutke, in da bi jim poprej naredila sladko veselje, odprè jim vrata v veliko sobano. — Jejmini! — sroč jim je skoraj vzkipeó, ko ugledajo na mizi vse polno prekrasnih daróv. Vsako oko gleda poželjivo na svoj zaželjeni dar. Oj koliko lepih punčik je razpoloženo tam po vélikej mizi, tudi kuhinje z mičnim orodjem ne manjka; ondu so zopet lepi trakovi, suknjice, čreveljčki, nogavice — vse, prav vse, kar so deklice sv. Miklavža prosile, stojí ondu na vélikej mizi. Kdo bi se mogel nagledati vseh teh lepih stvari! Veselje otroško bi bilo polno, ako bi se smele samo dotekniti nežne ročice vseh lepotij. Ali gospá Amalija nij dopustila tega. Še celó stara ura na steni je z nekako posebno dobrovoljnostjo gledala na to veselo kretanje in gibanje otrok ter se je ustavila sama ob sebi.

Za otroci so se drenjale matere, da bi se veselile veselja. Jedino le Rozkine matere nij bilo, ker je morala domá čuvati Stanka.

Zdaj se prične razdelitev. Gospá Amalija pokliče vsako nčenko posebej k mizi in jej izročí dar sv. Miklavža. — „Glejte no, ravno to, kar sem prosila, prinesel mi je sv. Miklavž,“ tako so govorile deklice druga za drugo, in poskakovale od veselja.

Skoraj vse deklice so imele užé polne roke, samo Rozka še nij dobila svojega darú. Nekako boječe je gledala na mizo. Zdaj pokliče gospa Amalija tudi njeno imé. Otroci se na ves glas zasmejejo. Učiteljica je zapiskala na pišalko in držala je mične hlačice k višku. — Sram je bilo Rozke. Boječe stopi iz drénja in součenke so jo morale skoraj porivati k mizi. Zaničljivo posmehovanje njenih součenk jej je globoko ranilo srce in bridke solzé so jo oblile, ko je stala pri mizi.

Tudi gospéj Amaliji nij bilo všéč obnašanje obdarovanih deklic proti Rozki. Ali óna je znala takój zatreti zaničljivi smeh. Sočutno jej obriše solzice iz oči, poljubi jo in reče: „ljuba moja Rozka! Sveti Miklavž te prav lepo pozdravlja, ker niji nič prosila za-se, ampak vse le za svojega

bratca. Veliko veselja je imel nad tvojim pismom. Zatorej pa tudi tebi pošlje dar; le poglej, to lepo, zlato knjigo!“

Rozko od veselja zopet oblijejo solzice, ki so pa ves smeh njenih součenk poplavile. Prijazno se jej nasmejejo in čestitajo k lepemu darilu.

Bogato obdarovane deklice hité zdaj veselo domóv, a najveselejša je bila — Rozka. Brž, ko domóv pride, hotela je razveseliti Stanka, a soba je bila prazna. Hitela je v drugo sobo in tam je našla bratca v materinem naročji — zdravega. Oj veselje! — nove hlače in piščalka! Vrh tega še preljubo zdravje! Stanko nij mogel zvečer v posteljo, predno nij še jedenkrat zapiskal in potlej še jedenkrat — jedenkrat tudi Rozka — in jedenkrat še celó — presrečna mati. — O da bi zmirom piskala ta piščalka in pela — bratovsko ljubezen!

D. Majarón.

Kje je blagi, rajski čas!

Oh, kje je blagi, rajski čas,
Ko bil sem majhen déček jaz,
Po domovini sem hodéval,
Vesele pésence prepéval?
Ko še v nedólužnosti sem bíl,
Metúljce písane lovíl;
Ko támkej v ribniku pri gôri
Še čakal ribic sem ob zôri?

Oh, kje je blagi, rajski čas,
Ko smo roditelja in jaz
Na véčer šétat se hodíli,
Dovóljni vsi se veselíli?
Ko moja draga mámica
Nebeske zvezde kázala,
In drazega Bogá molíti
Učil me oča je čestíti?

Oh, kje je blagi, rajski čas,
Ko še s prijátelji sem jaz
V učilnico vesel zahájal,
Koristnih ukov se navájal?
Nikjer jih nij, nikjér jih nij
Nedolžnega detinstva dníj!
Zamán po njih sedáj vzdihújem
Mladénic žalosten na tujem.

Janko Leban-Libijanski.

O t r ô k u.

Spávaj, sládkí otročiček!
Angelj božji brani te;
Srce máternje pri tebi
Čuje in radúje se.

Blágor tebi, ki zakrita
Še ti je bridkóst svetá;
V rádoti žaré ti lica,
Srce žalosti ne zná.

A nedolžna doba mine,
Čas veselja in mirú;
Skôraj svét odprt ti bode,
Poln pregrešnega sladú.

Spávaj v miru, sladko déte!
Roka božja krije te;
Angeljček nad tóboj čuje,
In radúje mati se.

Savo Zorán.